

LÄNSSTYRELSEN

Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen

BESLUT

1974-01-28

11.121-2018-71

rek + mb

Kommunstyrelsen i Orusts kommun

Förklarande av Valön i Stigfjorden, Orusts kommun, som naturreservat

I en framställning 1967-11-14 till länsstyrelsen framlade dåvarande länsarkitektkontoret ett förslag till naturvårdsåtgärder för Stigfjordsområdet. Förslaget syftade till att få till stånd dels ett förordnande till skydd för landskapsbilden för hela området, dels ett antal naturreservat för särskilt skyddsvärda naturvårdsobjekt inom området, däribland ön Valön.

Inom länsstyrelsens naturvårdsenhet har företagits utredningar rörande naturvärdena på Valön. Därvid har framkommit att ön, förutom att den är av betydelse för det rörliga friluftslivet, är av intresse ur ornitologisk synpunkt. Vattenområdena norr och nordost om Valön tillhör länets fågelrikaste under vår och höst.

Med anledning av den föreslagna reservatsbildningen har länsstyrelsen under 1971 och 1972 haft överläggningar och träffat överenskommelser med ägarna till alla större (över fem hektar) registerfastigheter på ön (Valön 1:9, 2:3-2:6, 2:8, 2:9, 3:3, 3:4, 5:2A, 5:4-5:8, 6:2, 6:3, 7:2, 7:3 och 7:4).

Förslag till avgränsning av ett naturreservat på Valön jämte reservatsföreskrifter har utarbetats inom länsstyrelsen, varefter yttrande över förslaget inhämtats från kommunstyrelsen i Orusts kommun och statens naturvårdsverk.

Statens naturvårdsverk har i yttrande 1973-04-24 godkänt reservatsförslaget i huvudsak men ifrågasatt om förslaget blomplockningsförbud var nödvändigt och om ej eldning kunde få ske på vissa iordningställda platser.

Kommunstyrelsen i Orusts kommun har i ett till länsstyrelsen 1975-06-19 avgivet yttrande tillstyrkt det föreslagna reservatet samt uttalat, att kommunstyrelsen förutsatte, att länsstyrelsen medverkade till anläggandet av i varje fall en gångbro, så att Valön blev lätt tillgänglig för allmänheten.

Länsstyrelsen har 1973-10-15 jämlikt 5 § naturvårdskungörelsen och 32 § naturvårdslagen förelagt de markägare med vilka överenskommelser ej träffats, att till länsstyrelsen inkomma med eventuella erinringar och ersättningsanspråk i anledning av den planerade reservatsbildningen.

Erinringar och anspråk i egentlig bemärkelse har inkommit från ägarna till fastigheterna Valön 2:7, 3:2, 7:8 och 7:9.

Valöns värde som rekreatiomsområde är odiskutabelt. Enligt de av Kungl. Maj:t meddelade riktlinjerna för den fysiska riksplaneringen (jfr SOU 1971:75 och prop 1972:111) ingår Valön i område som betecknats vara av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Som nämnts är vattenområdena norr om Valön också av intresse för den vetenskapliga naturvården.

På grund härav förklarar länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen ön Valön med tillhörande vattenområden som naturreservat. Avgränsningen av reservatet framgår av bilagda karta (bil A).

I reservatet ingår följande fastigheter: Valön 1:6-1:19, 2:3-2:14, 3:2-3:4, 4:1, 5:2, 5:4-5:10, 6:2-6:5, 7:2-7:4, 7:6-7:9.

Med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att i bilagda förteckning (bil B) upptagna föreskrifter skall gälla för reservatet.

Talan mot detta beslut föres genom besvär hos Konungen. Besvärsskrivelsen skall tillställas jordbruksdepartementet, fack, 103 20 Stockholm 16, och skall ha inkommit dit inom tre veckor från den dag klaganden fått del av beslutet. Klaganden bör tydligt ange det beslut som överklagas, den ändring däri som yrkas samt lämna uppgift om sin adress.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut och byrådirektören Carl-Axel Jansson varit föredragande, har även deltagit länsarkitekten Frans Scherman, överlantmätaren Sven Bergentz och länsassessorn Carl-Otto Lindberg.

I styrelsens beslut har deltagit länsrådet John Hägglund, i egenskap av ställföreträdare för landshövdingen, samt ledamöterna Gösta Andersson, Olof Larsson, Åke Linder, Göran Axel Bertil Thorburn, Erik Johannesson, Åke Norling, Gunnar Gustafsson samt tjänstgörande suppleanten Bertil Bjerrek.

John Hägglund

Carl-Axel Jansson

Bilaga
Karta
Reservatföreskrifter

Bilaga B

Föreskrifter för naturreservatet Valön i Stigfjorden, Orusts kommun

A Bestämmelser gällande markinnehavare

Det är förbjudet

- 1 att - med undantag för vad nedan under punkt 13 och 16 sägs - uppföra nybyggnad, annat än för jordbrukets eller yrkesfiskets behov.
- 2 att bedriva täkt av sten, grus, sand, skalgrus och matjord såväl på land som inom varje fastighets vattenområde; dock må efter tillstånd av länsstyrelsen sådan täktverksamhet bedrivas som erfordras för tillgodoseende av varje fastighets husbehov.
- 3 att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra ny brygga.
- 4 att utan länsstyrelsens tillstånd framdraga nya vägar.
- 5 att utan länsstyrelsens tillstånd framdraga luftledningar vilka erfordrar resande av mer än en stolpe.
- 6 att uppsätta stängsel annat än för jordbrukets behov.
- 7 att utan länsstyrelsens tillstånd utföra schaktning, fyllning eller tippning.
- 8 att utföra dikning annat än för jordbrukets behov.
- 9 att bedriva jakt efter rovfåglar, andfåglar och korp; förbudet skall dock ej utgöra hinder för den nu bofasta befolkningen med mark inom reservatet att även i fortsättningen bedriva sedvanlig andjakt.
- 10 att utan länsstyrelsens tillstånd använda kemiska bekämpningsmedel annat än för jordbrukets behov.
- 11 att så eller plantera barrträd.
- 12 att i kommersiellt hänseende utnyttja marken för annat än jordbruk eller därmed jämförligt ändamål.
- 13 För fastigheterna Valön 1:6, 1:7, 1:8, 1:10, 1:11, 1:13, 1:14, 1:15, 1:16, 1:17, 1:18, 1:19, 2:10, 2:11, 2:12, 2:13, 2:14, 5:2B, 5:9, 5:10, 6:4, 6:5, 7:9 samt från fastigheterna Valön 1:9 framdeles avstyckade fastigheter för bostadsändamål skall endast gälla dels att - utöver ett bostadshus och en ekonomibyggnad på varje fastighet - helt ny byggnad får uppföras endast för att ersätta nedbrunnen eller eljest förstörd byggnad eller byggnad som avses att rivas, dels att, till- eller påbyggnad får utföras endast efter tillstånd av länsstyrelsen. De angivna åtgärderna förutsätter vederbörligt byggnadslov.

- 14 Förvaltaren skall äga rätt dels att genom lämpliga hävdåtgärder såsom slåtter, röjning eller anordnande av bete trygga öppethållandet av kulturmarkerna, då i förekommande fall markägare eller arrendator själv ej önskar vidmakthålla sådana bruksformer, dels att anordna stängselpassager för att underlätta allmänhetens strövmöjligheter.
- 15 För fastigheten Valön 1:12 skall länsstyrelsen äga att utan särskilt medgivande av markägaren förordna om tillträdesförbud för allmänheten inom lämpligt område om så skulle erfordras för att trygga specifika ornitologiska värden.
- 16 Förvaltaren skall äga rätt att efter samråd med markägaren dels uppföra brygga och anordna båtplats för den besökande allmänheten på lämpliga strandavsnitt, dels till förhindrande av nedskräpning inom reservatet uppsätta toaletter samt uppsamlingskärl för papper och avfall.

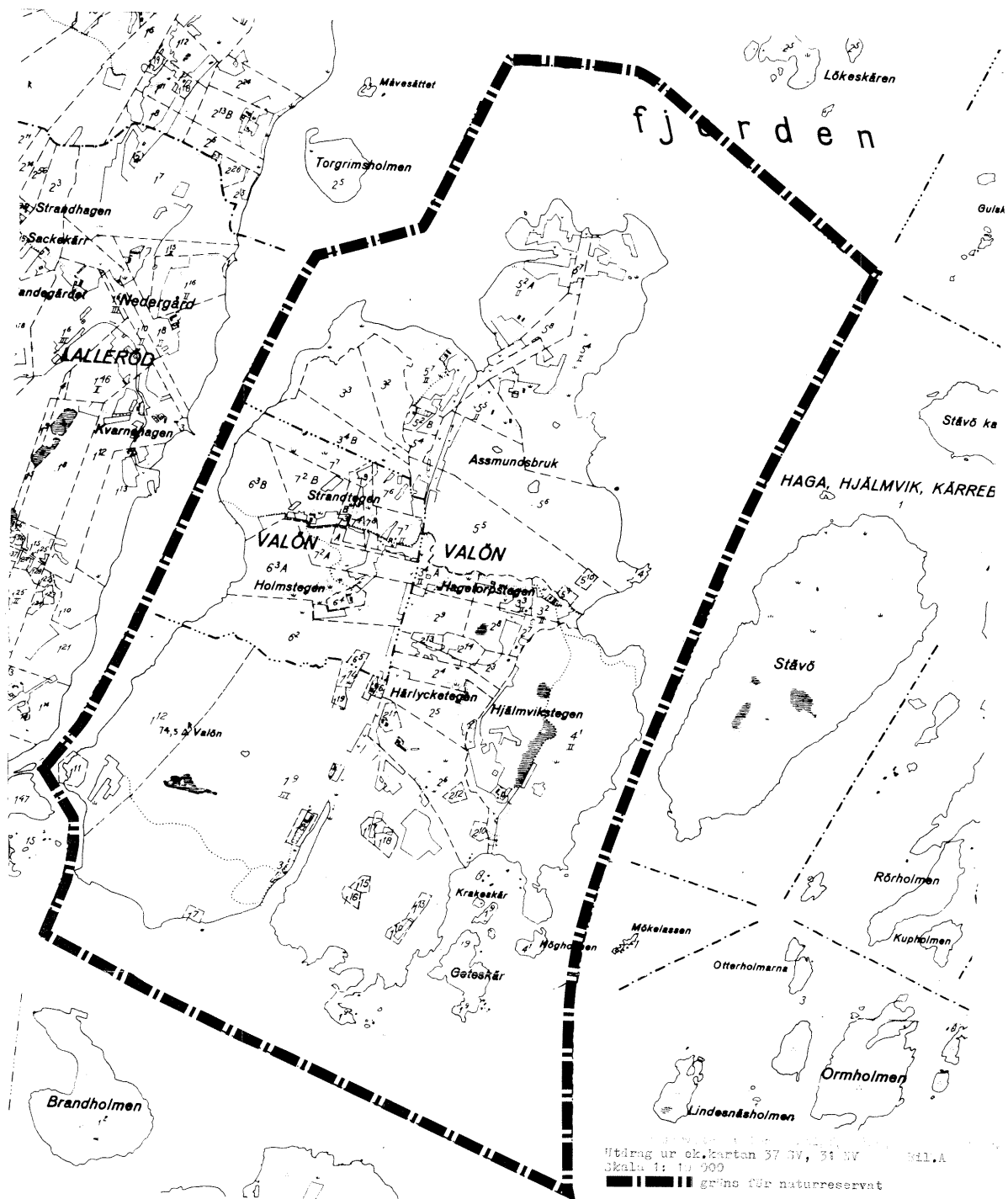
B Bestämmelser gällande den besökande allmänheten

Det är förbjudet

att gräva upp växter,
att medföra lös hund,
att campa,
att göra upp eld,

C Bestämmelser rörande vård och förvaltning.

Området skall förvaltas och vårdas av skogsvårdsstyrelsen i länet. Skötsel- och dispositionsplan för naturreservatet skall upprättas av förvaltaren och underställas statens naturvårdsverk och länsstyrelsen för godkännande. Reservatet skall utmärkas med skyltar enligt naturvårdsverkets anvisningar. Skyltarna skall ha av länsstyrelsen godkänd text.

Tillägg till föreskrifterna för naturreservatet Valön i Stigfjorden, Orust kommun

Länsstyrelsen förklarade den 28 januari 1974 Valön i Stigfjorden, Orust kommun som naturreservat och förordnade samtidigt om de föreskrifter som skall gälla för reservatet.

Under 1979 har stängsel satts upp kring vissa områden på Valön. Detta har skett i syfte att instängsla betesdjur. I samband med stängslens uppsättande har uppmärksamats att Adolfsson som äger fastigheten Valön 2:11 låtit sätta upp ett staket vid sin tomts västra sida runt ett tomtområde som är större än själva fastigheten.

Andersson, som äger fastigheten Valön 2:6 på vilken staketet satts upp, har medgivit Adolfsson att som tomt utnyttja den del av Valön 2:6 som kringgärdats av stängslet.

Genom det av Adolfsson instängslade området löper sedan gammalt en gångstig i ungefär nord-sydlig riktning. Enligt länsstyrelsens bedömning är det bl a med tanke på Valöns funktion som naturreservat av stor vikt att allmänheten kan utnyttja detta stråk. På grund av placeringen av ovan omtalat staket samt genom att Adolfsson anlagt trädgårdsland och gräsmatta invid eller över gångvägen kan allmänheten få den uppfattningen att hela det av Adolfsson hävdade tomtområdet är privat. Atgärderna kan följaktligen avhålla allmänheten från att utnyttja gångstråket.

Adolfsson har i yttrande till länsstyrelsen påpekat att fastighetens enda vattentäkt (den s k Skåpekällan) som ligger innanför det stängslade området i anslutning till gångstigen skyddas av staketet. Staketet är dessutom en prydnad för området. Adolfsson anser att stängsel bör sättas upp på vissa platser i anslutning till hans tomt.

Andersson har inget att erinra mot den ändrade föreskriften beträffande utmärkning av gränsen väster om fastigheten Valön 2:11.

1980-05-29

11.1211-401-80

Med hänsyn till Valöns funktion som naturreservat samt dess betydelse för det rörliga friluftslivet är det av vikt att allmänhetens möjligheter att nyttja gångstråket främjas.

Länsstyrelsen beslutar därför med stöd av 8 § andra stycket naturvårdslagen att även följande föreskrift skall gälla för reservatet.

- A 17 Den markkremsa som är belägen mellan västra gränsen av fastigheten Valön 2:11 och denna gräns förlängning norrut och söderut samt samfällda diket väster därom (se bilagda kartutdrag) skall hållas tillgänglig för allmänheten som gångstråk. Det skall ankomma på förvaltaren av naturreservatet att genom betesgång eller röjning hålla denna markkremsa öppen. Förvaltaren skall vidare genom att uppsätta stängsel mot fastigheten Valön 2:11, utmed dess västra gräns, markera för allmänheten var gränsen går mellan privat område samt område som är tillgängligt för allmänheten.

./.

De av Adolfsson och Andersson i övrigt föreslagna stängselåtgärderna bör förvaltaren beakta vid arbetenas utförande.

./.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit förste länsassessor Carl-Otto Lindberg, beslutande, byrådirektör Carl-Axel Jansson och länsassessor Magnus Sandström, den sistnämnde föredragande.

Carl-Otto Lindberg

Magnus Sandström

Kopia till
statens naturvårdsverk
skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län
Orusts kommunstyrelse
juridiska enheten
reservatsakten

IN *me*

Kopians riktighet bekräftar
Ingela Elvén

